N°. 108.

BREDASCHE Staat-, Letterkundig- Nieuws- COURANT en Wetenschappelijk Blad.

Zaturdag den 5 Mei.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 4den Mei.

Uit 's Hage verneemt men, dat HH. KK. HH. de drie jonge Prinsen, zonen van Z. K. H. den Prins *van Oranje*, zich dezen morgen naar Amsterdam zouden begeven, om aldaar de plegtige begrafenis der overblijfselen van den ontslapenen held *van Speyk* op heden bij te wonen.

— Gelijk men weet zijn, bij Koninklijke besluiten van den 12 dezer, door Z. M. de reglementen goedgekeurd voor de dienst der stoomsleepers. Tusschen Rotterdam en Gorcum en Lobith zal er drie malen 's weeks een stoomsleepet te Rotterdam gereed liggen, om de Rijnschepen van daar naar Gorcum op te slepen en ook, zoo veel mogelijk, de Dordsche schepen op sleeptouw te nemen, terwijl er te Gorcum wekelijks twee stoomsleepers gereed zullen liggen, om insgelijks zoo veel Rijnschepen, als doenlijk zijn zal, op sleeptouw te nemen. De ontvanger van het Rijnvaartregt zal echter, bij het moeten achterlaten van schepen, verlof kunnen geven om een derde reis naar Lobith te doen. Alleen erkende Rijnschippers zullen op sleeptouw worden genomen. Ter voorkoming van alle oponthoud in de overvaart, zullen de Rijnvaartregten, die aan het kantoor te Tiel zouden moeten worden voldaan, te Gorcum worden betaald, en indien te Lobith worden nagegeven.

— Uit Groningen wordt loffelijk vermeld, dat van de 420 lotelingen, alle militieplichtigen van dit jaar, welke waren opgeroepen om thans in dienst te treden, het aanzienlijk getal van 395 ter bestemder plaats is verschenen en onder de overgifte is begrepen geworden, zoo dat slechts 25 manschappen, waaronder *negen* buiten 's lands zeevarenden, die nog in hun beroep afwezig zijn, om verschillende redenen ditmaal nog niet bij de militie hebben kunnen worden ingelijfd, doch op wier indeeling eerdaags nadere order zal worden gesteld.

BELGIE.

BRUSSEL, den 3den Mei.

In de zitting van den senaat op gisteren gehouden, kondigde de president aan, dat hij eene depesche van den minister van buitenlandsche [illegible] hadde ontvangen, welke hij den leden zou mededeelen. Deze depesche, zoo dan laten niet gedagteekend, was van den volgenden inhoud:

» Mijnheer de president,

» De koning de levendige belangstelling van den senaat in het lot van den heer *Thorn* waarderende, en te gemoet willende komen aan het teer regtmatig ongeduld, dat derzelver leden betoond hebben, om den uitslag te kennen van de pogingen door het gouvernement gedaan, ten einde voldoening te verwerven voor den aanslag, waarvan de heer *Thorn* het slagtoffer is, heeft mij geautoriseerd, alhoewel er nog geen bepaalde uitslag bestaat, aan de vergadering welke gij de eer hebt te presideren, mede te deelen de officiele correspondentie, te dezen aanzien gevestigd tusschen den gouverneur Zr. M. en de mogendheden, bij welke hij zijne billijke vertoogen gedaan heeft.

» Deze mededeeling alleen in geheim comité kunnende geschieden, zoo verzoek ik u mij den dag en het uur te doen kennen, waarop de senaat mij zou kunnen aanhooren."

Na lecthur dezer depesche vroeg de president de kamer, of hij den minister vertrouwen wilde zich den volgenden morgen (heden) in de vergadering te bevinden; de kamer besloot, op de aanmerking van den graaf *Vilain XIIII*, dat het eene zaak van hoog belang was, zich des namiddags ten vier uren voor de mededeeling in geheim comité te vereenigen.

De orde van de dag bragt mede de discussien over de artikelen van het budget van financien; dezelve werden achtervolgelijk allen zonder eenige wijziging aangenomen.

Nog voor het scheiden der vergadering kwam een tweede brief van den minister van buitenlandsche zaken den president in handen, waarbij dezelve, in antwoord op den brief des presidents, dat de senaat zich des middags in comité zou vereenigen, zich verschoonde van niet voor den volgenden morgen (heden) in den boezem der vergadering te kunnen verschijnen. De zitting werd daarop tot morgen ochtend geadjourneerd.

— *l'Emancipation* van dit, door de kamer op gisteren bepaald en door den minister tot op heden uitgesteld comité berigt gevende, voegt er bij: » Uit het geheel der depesche en naar die behoefte aan een geheim comité te oordeelen, zou men besluiten, dat er in het geheel geen gunstig antwoord van den koning van Holland ontvangen is: wat zal de senaat, wat het gouvernement doen?"

— Bij besluit van den 1sten mei heeft Z. M. tot district-commissarissen benoemd: te Mechelen, den heer *C. Rodenbach*; te Audenaerde, den heer *de Jaegher*, te Beelen den heer *le Feune*.

— Men vernoemt dat de generaal *Langermann* tot kommandant der 2de kavallerie-brigade benoemd is, ter vervanging van den generaal *Tabor*, die tot militairen kommandant in het Luxemburgsche is benoemd. (*Courrier.*)

l'Emancipation zegt integendeel, dat de generaal *Magnan* den generaal *Tabor* vervangen zal en dat wel in het kommandement over de 1ste brigade der 1ste divisie infanterie; terwijl de generaal *Lingermann* benoemd zou zijn tot kommandant der 1ste brigade van de 2de divisie, ter vervanging van den generaal *Malherbe*, die het kommandement over Oost-Vlaanderen zou bekomen, en de kolonel *Desailly* dat over West-Vlaanderen.

De generaal *de Mahieu* en de kolonel *Mayard* zijn op non-activiteit gesteld.

— De *Courrier* vermeldt, dat de heer *van de Weyer* eerst dingsdag avond, en niet maandag zoo als alle bladen aangekondigd hadden, naar Londen vertrokken is; dezelve is over Ostende derwaarts gereisd.

Hetzelfde blad neemt uit *l'Emancipation* den brief van den franschen kolonel *Magnan* over (*zie ons laatstvorig nommer*) en verzekert dat bij, dat wanneer alle Franschen, die in het belgisch leger toegelaten zijn, zoo rond en openhartig als de brave en dappere *Magnan* spraken, er volstrekt geen overschot noch misterstand tusschen de belgische en franssche officieren zou bestaan.

— Uit Brugge vernoemt men, dat den 1sten dezer vier kompagnien der Brusselsche burgerwacht van daar naar Westkapelle en het Hazegras zijn vertrokken, ter vervanging van degenen die aldaar gekantonneerd, doch grootendeels uit elkander gegaan waren.

— Uit Mecheten schrijft men van den 2den mei: Gisteren hadden er voor den generaal *Daine* groote manoeuvres met de veld-artillerie onder bevel van den majoor *Kessels* plaats. Deze hoofd-officier wierd bijna door het vallen van zijn paard om het leven gekomen; hij werd door hetzelve mede gevoerd en eenige stonden lang met het hoofd langs den grond voortgesleept.

— De *Politique* vermeldt dat de krijgsraad te Maastricht zekeren aannemer van fouragien voor het belgisch legen met dezelfs twee borgen, alle drie zich in Maastricht bevindende, tot twee jaren gevangenisstraf had veroordeeld, met vergunning evenwel om van den koning kwijtschelding van straf te vragen, en, tot de beslissing, onder cautie in vrijheid te blijven.

— Zekere abt *Vrints*, eene broedering [illegible] tot de *Lutherse* [illegible] geschrift aan [illegible] den kardinaal *Latzerstoonis* zijne [illegible] daarover aan betuigen, met vergunning van den brief des kardinaals openbaar te maken.

ANTWERPEN, den 3den Mei.

De opperbevelhebber onzer stad is van wegen den kommandant der hollandsche scheepsmagt op de Schelde verwittigd geworden, dat de hollandsche oorlogsvaartuigen op den 4den dezer, een salvo uit het geschut, ter eere der nagedachtenis van den luit. ter zee *van Speyk* lossen zouden.

— Verscheidene dames van rang, door oude relatien of plaatsen die zij aan het hof bekleedden, aan het koninklijk geslacht verknocht en die tot heden te 's Hage gebleven waren, zijn dezen dagen in België teruggekeerd. Onder dezelve noemt men mej. *Pauline d'Oultremont*, staatsdame der koningin, en mevrouw *van der Fosse*.

(*Journal d'Anvers.*)

— *l'Indépendant* vereenigt zich met den *Belge* om den lof, aan den generaal *Evain* in de vergadering van den senaat toegebragt, af te wijzen; deze lofredenen zijn als het ware een diefstal aan den heer *de Brouckere* gedaan. Voor het overige kunnen de vreemde officieren, die, hetzij uit neiging of om de staatkunde van Frankrijk te dienen, in België dienst nemen, zeker zijn dat de ondankbaarheid hen op hunne beurt zal treffen, niet van wege de belgische natie en van de kundige officieren, maar van wege onze groote revolutionaire mannen, welker eigenliefde gewoonlijk hunne nietigheid evenaart. (*Idem.*)

FRANKRIJK.

PARIJS, den 30sten Mei.

De toestand van den heer *C. Perier* is thans bijna hopeloos geworden. Reeds onderscheiden malen heeft zich het gerucht van zijn overlijden verspreid, doch tot deken middag, een vijf uren, is zulks telkens te voorbarig gemeld.

Het schijnt voorts dat het ministerie, ook wanneer de heer *Perier* aan hetzelve mogt ontvallen, geene geheele verandering zal ondergaan. Het departement van eeredienst en openbaar onderwijs is, bij ordonnantie van gisteren, heden in den *Moniteur* geplaatst, aan den heer *Girod de l'Ain*, laatst voorzitter in de kamer der afgevaardigden, opgedragen. Daarenboven heeft de nieuw benoemde minister van binnenlandsche zaken, de heer *de Montalivet*, eene circulaire aan de prefecten gerigt, waarbij dezen ambtenaren wordt aanbevolen, om zijne aanvaarding van gezegd departement als eene enkele verandering van personen te beschouwen; hun voorts de beginselen, achtervolgens door zijnen voorganger, den heer *Perier*, ontwikkeld, ter nakoming aanwijzende.

— Volgens den *Messager* zou de maarschalk *Soult* op zijne demissie hebben aangedrongen, als oorzaak daarvan opgevende, dat hij met den generaal *Sebastiani* niet konde overeenstemmen. De invloed van den heer *Perier* had tot heden, deze en meer andere oneenigheden onderdrukt.

— Het officiel bulletin der heerschende ziekte telt in de laatste

24 uren 119 sterfgevallen; dezelfde vermindering doet zich in het getal dergenen, die in de hospitalen worden opgenomen, opmerken.

In de departementen gaat de cholera langzaam voort, en het zijn nog immer die van de Oise, en Seine-et-Marne waar zij de meeste slagtoffers maakt.

— In den afgeloopen nacht zijn zeer onverwacht de deuren van de kerk St. Germain l'Auxerrois verzegeld. Juist heden zoude in dezelve voor het eerst dienst worden verrigt. Welke de oorzaak van dien maatregel moge zijn, is tot nu toe onbekend; men verspreidt slechts dat het toonneelen der geestelijkheid was, eene plegtige lijkdienst te houden.

— Het militaire huis des konings wordt op nieuw georganiseerd, en men zegt dat gisteren de ordonnantie is geteekend, waarbij tot adjudanten worden benoemd, de luitenant-generaals *Durosel*, *Delort* en *Bernard*, de generaals *Gourgaud*, de hertog *van Choiseul* en den scheeps-kapitein *Lalraile*.

— De pruisische gezant de heer *de Humbold*, is op last van zijn hof, denzen morgen naar Berlin vertrokken. (*National.*)

— De overeenkomst den 16den der vorige maand met het Pausselijk bestuur aangegaan, wordt door het ministerie, zoo het schijnt, geheim gehouden, tot groote ergernis der oppositie-bladen, die zich daarvan niets voordeeligs voorspellen. Volgens bijzondere berigten zoude overigens Z. H. niet genegen zijn aan de voorstellingen der mogendheden, ten aanzien van de staatkundige instellingen der legatien, veel gehoor te geven.

— De fondsen waren ter beurze van heden (dingsdag 1 mei) als volgt genoteerd: de 5 pCt. kent. 96,10, op tijd 96,25; de 3 pCt. kont. 69,20, op tijd 69,30; Nap. resten 81,60; Sp. perp. 57¼.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 30sten April.

De nota door den kardinaal staats-secretaris op den 16den dezer aan den gezant van Frankrijk overhandigd, is nog denzelfden dag door den laatsten op de volgende wijs beantwoord: —

„De ondergeteekende heeft de nota ontvangen, door middel van welke Z. Em. de kardinaal staats-secretaris de goedheid had, hem de toestemming van Z. H. tot het oogenblikkelijk verblijf der Fransche troepen te Ancona, en de voorwaarden aan deze toestemming gehecht, bekend te maken. Deze voorwaarden zullen stiptelijk worden nagekomen, en reeds morgen, zal de heer *Bonnabt*, secretaris der Fransche legatie van [illegible] voor die maatregelen te [illegible], welke met het lastschip *de Melpomene* zijn overgebragt, nog op dit oogenblik niet zijn ingescheept, zal zulks onverwijld geschieden en zullen zij met het linieschip *de Suffren* vertrekken. De ondergeteekende maakt geene zwarigheid er in te bewilligen, dat indien onverhoopt eenigen twijfel omtrent de uitlegging der gedachte artikelen mogt ontstaan, de beslissing alsdan aan Z. Em. den kardinaal-staatsecretaris over te laten. De uitspraak kan aan geene betere handen worden toebetrouwd. Overigens schijnt er slechts een enkel artikel te zijn, hetwelk tot verschillende uitlegging aanleiding zoude kunnen geven, het zijnde namelijk, waarbij de tijd der ontruiming wordt vastgesteld, echter is het nauwelijks nodig alhier de verklaring in te voegen, dat door de uitdrukking „*te gelijken tijd*" het oogenblik bedoeld is, waarop de oostenrijksche troepen hunne kantonnementen zullen opbreken. Evenmin acht de ondergeteekende het noodig te herhalen, dat bij de geringste aanleiding tot misnoegen, hetwelk aan Z. H. door het gedrag der Fransche troepen zoude kunnen worden veroorzaakt, op het zorgvuldigst zal trachten te vermijden, en dat zijne pogingen immer zullen strekken, om de goede overeenstemming tusschen de Fransche krijgmagt, en de Pausselijke, zoo burgerlijke als militaire authoriteiten, te onderhouden. Hij vernieuwt [illegible] enz.

— Uit Bazel schrijft men van den 26sten dezer, dat de bondgenootschappelijke troepen sedert verscheidene dagen in de omstreken der stad zich ophielden; dat derzelver bevelhebber, de kolonel *Donatz*, de regering had doen weten, dat hij des noods met geweld de stad zou binnen dringen, doch dat men zich tevens tot eenen gedachten tegenstand voorbereidde, en eerder het uiterste zoude wagen, dan deze daad van geweld toelaten.

De commissarissen van den landdag gingen voortdurend met partijdigheid te werk; zij hebben, onder anderen, voor eenige dagen al de stadsburgers, die zich in de getrouwe gemeenten van Gelterkinden en Reigoldswijlerdal ophielden, gelast om binnen 24 uren die plaatsen te verlaten. Voorts schijnt het voorzittend kanton Luzern; hoezeer hetzelve het aanzoek der stad Bazel kortling van de hand wees, echter thans de noodzakelijkheid te gevoelen, om de zaken van dat kanton tot eene spoedige beslissing te brengen. Tegen den 9den Mei aanstaande is de landdag tot eene buitengewone vergadering bijeengeroepen.

— De laatste berigten uit Konstantinopel brengen de gunstige tijding mede, dat de sultan aan de verbannene en voortvlugtige inwoners van het eiland Scio hunne vorige bezittingen, zonder schadeloosstelling, heeft terug gegeven.

— Den 20sten dezer heeft het linieschip de *Suffren* met der daad de reede van Ancona verlaten. Aan boord van hetzelve bevonden zich 265 man fransche soldaten en 35 Italianen, die hun vaderland verlatende, zich naar Frankrijk begeven. De bezetting bestaat thans uit twee bataillons voetvolk te zamen 2000 man sterk en eene kompagnie veld-artillerie.

Te Bologna wilde men weten, dat het geregtshof, door den kardinaal *Albani* voor de legatie ingesteld, door den Paus zoude worden buiten werking gesteld, en dat [illegible] bevel was gegeven, de gevangenen uit hoofde van staatkundige misdrijven in vrijheid te stellen.

De ridder *Sabregondi*, met het plaatselijk onderzoek der bestaande misbruiken, en mogelijke verbeteringen belast, had reeds aan den Paus een ontwerp voor de inrigtingen van justitie aangeboden, en had dit stuk, zoo men zegt, eene gewenschte goedkeuring gevonden.

CORRESPONDENTIE.

Bij de redactie is wel ontvangen zekere recensie, geteekend A. B. V. Met mystificatien ons niet inlatende, is dit stuk ter zijde gelegd, om den schrijver niet in het daglicht te stellen, waartoe wij vermeenen nog geen regt te hebben. Wanneer het werk in het licht verschijnt (wij twijfelen niet of de opsteller zal de sterkste aansporing daartoe aanvankelijk bekomen hebben), hopen wij hierop wel eens terug te komen.

Beurzprijs der Effecten, te Amsterdam.

DONDERDAG, 3 *Mei* 1832.

			gebl.
Nederlanden, Wettelijke schuld, 2½ pct.	*f*	42 1/2 à 43	42 1/16
Uitgestelde schuld.		1/16 à 1	—
Kansbiljetten.		16 1/4 à 16 3/4	16 7/16
Amortisatie Syndicaat, 4½ pct.		69 3/4 à 70 1/4	69 7/8
Idem. idem., 3½ pct.		56 1/2 à 57	—
Oorlogs-lasten 1830. à 5 pct.		88 3/4 à 89 1/2	89 1/8
Vrijw. geldl. 1831. à 6 pct.		93 3/4 à 94 1/4	94
Nieuwe idem 1832. à 5 pct.		79 1/2 à 80	79 7/16
Schatkist-biljetten, 6 pct.		99 à 99 1/2	99 3/8
Handel-Maatschappij, 4½ pct.		83 1/4 à 84	83 1/2
Frankrijk, insehr. op 't Grootb., 3 pct.		69 1/4 à 69 3/4	69 1/2
Rusland, Bij *Hope en Comp.*, 5 pct.		91 1/2 à 92	91 3/4
Bij dezelfde 1822 8/D, 5 pct.		93 1/2 à 94	93 3/4
Spanje, Certific. Amst. à 5 pct.		49 1/2 à 50	49 3/4
Dezelfde 3 pct.		30 1/4 à 30 1/2	30 3/8
Uitgestelde schuld.		6 3/4 à 7	6 13/16

AMORTISATIE SYNDICAAT.

ADMINISTRATIE DER DOMEINEN, WEGEN, VAARTEN enz.

Agentschap Klundert.

De Agent van het Domein te *Klundert*, zal, als daartoe geautoriseerd, al of niet in bijzijn van den Heere Inspecteur der Domeinen, en ten overstaan van den Eersten Burgemeester der Gemeenten *Zwaluwen*, ten huize van CORNELIS BROEKEN, te *Lage Zwaluwe*, op den 15den Mei 1832, des voormiddags ten negen uren, in het openbaar besteden:

1°. Eenige REPARATIEN aan de VIERRIEU WINDMOLEN, staande aan den Vaart van *het Schuddebeurs* als aan den WINDKOREN-MOLEN onder de *Zwaluwe*; alsmede eenige Reparatien aan de Sluizen, Heulen, Bruggen, Heinen en Hekken in de Domaniale Polders aldaar.

2°. Het MAKEN van 330 ellen nieuwen STRAATWEG op den Grosnendijk, met het repareren en onderhouden van den geheelen Kei- en Straatweg onder de *Lage Zwaluwe* tot 1°. Mei 1833. En

3°. Het OPMAKEN en ONDERHOUDEN tot 1°. Mei 1833 van den Rijzen- en Aardendam langs den oever van den *Princes Louise Polder* en van de Rijswerken aan het Zeehoofd te *Lage Zwaluwe*, het leggen van 650 ellen nieuw Rijzen Beslag en het leveren van 20 Lasten Steen.

Alles nader omschreven in de Bestekken, zoo ten kantore van den Agent in de *Klundert*, als ter Secretarie te *Klundert* en op de *Hooge Zwaluwe*; terwijl inmiddels nadere onderrigting te bekomen is bij den Agent voornoemd en bij den Opziener J. LUGTEN, welke op den 14den en 15den Mei 1832, de noodige aanwijzing doen zal.

Klundert, den 25sten April 1832.

De Agent voornoemd,

L. H. RIJSTERBORGH.

* * Op aannemelijke voorwaarden uit de hand te Koop: Een sedert onheugelijke jaren welbekant LOGEMENT: DE STAD DAMP te Breda.

Nadere informatien bij de bewoonster. Brieven franco.

UIT DE HAND TE KOOP.

De afbraak van de nieuw gebouwde BUITENPLAATS MORGENSTOND te *Hooge Zwaluwe* om ten spoedigste te ruimen.

Te bevragen bij *H. v. d. Steenstraten* te Breda. Brieven franco.

* * Men vraagt tegen November aanstaande, op een der aangenaamste Dorpen buiten *Utrecht*, een ongehuwd TUINMAN, die zich tevens als HUISBEDIENDE kan presenteren. Te bevragen, met gefrankeerde brieven, onder de letters M. W. aan de Keizersbrug lett. A. N°. 364 te *Breda*.

SCHOUWBURG TE BREDA.

Ter benefice en personele voordeele van Mejufvrouwen Obelt *en* Gijswijt *geb.* Obelt.

Op Maandag den 7den Mei 1832: DE ARME DICHTER, beroemd zedelijk Tooneelspel naar het Hoogduitsch van den vermaarden *Kotzebue*, nooit door dit Gezelschap alhier, maar overigens nog bij herhaling met de meeste goedkeuring te Amsterdam en Rotterdam vertoond; gevolgd van DE TWEE VERMOMDE GELIEVEN, geestig Blijspel met zang naar het Fransch (*Les Amans Prothés*) door den heer *B. A. Fallae*, nooit elhier vertoond, waarin de heer en mejufvr. *Gijswijt* onderscheidene Characters zullen vervullen. (*Aanvang ten 8 ure precies.*)

* * Bij BREST VAN KEMPEN, Boekverkooper te *Amsterdam*, is van de pers gekomen en alom verzonden:

DE INVALIDE uit het Engelsch van *M. A. PRICE* . . . . . *f* 0,75.

N. SWART, Lijkrede over *C. W. WESTERBAEN*, benevens aanspraak bij het Graf door *A. DES AMORIE VAN DER HOEVEN* en eenige aanteekeningen van gezegden . . . 0,75.

LA CAMPAGNE DE DIX JOURS, couronnée de Victoire offerte à S. A. R. le Prince d'Orange et à ses Braves, Poëme traduit de *A. van der Hoop Jr.* par *Auguste Clavareau*. . . . . 0,75.

DIX JOURS DE CAMPAGNE ou la Hollande en 1831, par *Ch. Durand*. Ouvrage dédié à l'Europe impartiale . . . . . 3,60.

Zijnde dit laatste in gemeenschap uitgegeven met S. J. LUCHTMANS, Boekhandelaar te *Leyden*.

Te Breda, bij BROESE & Comp., Boekdrukkers en Boekverkoopers.